

*Fundatio Cartusie Vallis-Gratie prope Brugas, an-
spicijs Roberti Bethun I Comitis
Flandria.*

Ex auctoribus infra citatis, & ar-
chiuis eiusdem loci.

*Marchä-
tius lib. 2.
Flandriae
descrip.*

Æ Dificata est hæc Cartusia ex collecta dona-
rijsque populi, nullo certo fundatore: nisi
quis cum Marchantio historiographo velit
foundationem eius ad Robertum Bethunium Flandriae
Comitem referre, de quo sic ait; Robertus Bethunius
Comes Flandriae *Cartusijs Cœnobijs tam beneuolus fuit, ut
horum in Flandria inſtitia ad eius tempora deducantur.* Certè
fundamenta prima domus huius ipse propria manue-
cit, more rituque solenni fundatorum, quibus hæc præ-
rogatiua defertur. Et eius nepos ac successor in Comita-
tu Ludouicus Cressyus benignius astrum domui huic
affulſit. Fundata est autem anno millesimo trecentesi-
mo decimo octauo, teste Meyero in annalibus Flan-
driae, & mediocribus sensim aucta successibus eius
possessio creuit in terra; quamuis cum vicina gleba sæ-
pe conflictata, & cum mari quoque diffidium illi fue-
rit, quod illi hodieque commune est cum tractu Flan-
driae trans-amnanæ. Initiatores & dedicatores huic
missi sunt ex *Valle Sanctæ Aldegundis* spectatæ virtutis
Religiosi, quos inter Pater Ioannes de *Maldeghem* Prior
clarior

*Meyerus
in vnnali-
bus Flan-
driae ad
annũ 1318*

Cartusiarum Belgij.

27

Clarior cæteris fuit. Hic, sicut magnes ferrum, ita vitæ
sue vocali exemplo mox ad professionem nascentis a-
pud se Cartusianismi suauiter plures non contemnen-
de conditionis viros allexit, quorum primitiui fuere
Magister Daniel de Alneto Præpositus quondam san-
cti Martini Ipris, & alter monasterij sancti Andree iux-
ta Brugas Præpositus, Robertus quoque Canonicus Re-
gularis Vormezeelensis Ecclesiæ. His accesserunt alij
atque alij secundum strepitum sæculi haud inferiora se-
quuti. Quorum vnus vir Consularis Dominus Petrus
Adournes, omnis sanctimonie præcipuum exemplar
Brugensium Burgi-Magister, ex præclara Ducum Ge-
nuensium prosapia, post reditum ex Palestina, in quam
bis traiecit, & ad Sinai montem vsque penetrauit; post
fundatam à se Brugis Hierusalem, mortuaque compare
sua charissima Elizabetha *Braderis*, curis sæculi sese
abdicans, tandem suam iugo Christi sese subdit in hac
Cartusia, factus Clericus Redditus anno millesimo
quadringentesimo quadragesimo quinto, in qua & se
confirmauit vsque ad obitum per annos nouemdecim,
paticus inedia, laboris, & vigiliarum, factus omnibus
formæ virtutis, & veræ Cartulianæ vitæ ex animo. Obiit
in hac eadem domo anno millesimo quadringentesimo
sexagesimo quarto. Reliquit filium Dominum Marti-
num *Adournes*, pietatis & professionis sue hæredem, qui
optimi parentis sectatus vestigia, pro magnitudine a-
nimi sui, semper huic domui studuit & consuluit: qui
deinde Prior ab omnibus electus, cum magna laude
præfuit vsque ad annum sesquimillesimum septimum,
quo vita pariter & officio defunctus est venerabilis
senex, plenus dierum & bonorum operum. His dudum
præluxerat exemplo nobilis Dominus Guilielmus, na-
turalis filius Illustrissimi Guilielmi sexti Bavarie Du-
cis

cis, Comit̃s Hollandiæ & Hannoniæ, qui relicta vxo-
 re, relictis omnibus impedimentis sæculi, nomen simi-
 liter huic domui dedit, factusque Clericus in hac pro-
 fessione vitæ, perseueravit ad obitum vsque, qui incidit
 in annum millesimum quadringentesimum quinquage-
 simum. Hæc breuiter perstringimus, ne ex sollicitudine
 ignorantia videamur hæc commemorare. His autem
 ex singulari misericordiae suæ dispensatione Domi-
 nus, iuxta vaticinium Prophetæ, dedit in domo sua lo-
 cum, & nomen melius à filiis & filiabus; qui & cœ-
 lestem ac Angelicam vitam in terra hac meditati,
 sub obedientia Ordinis incuruati sunt, velut colles
 mundi, sicut Propheta ait, ab itineribus æternita-
 tis, in quam die ac nocte iugiter defixi, facile con-
 temperunt quicquid horrendum fuit & asperum in
 hac valle Aialon; in qua quilibet obediens obedi-
 entem sibi Deum habuit, ac imperare Soli potuit, &
 dicere, quod Iosue dixit: *Stet, & Lunæ; Contra Val-
 lem - Gratia ne mouearis.* Hic ex variis nationibus in
 vnum collecti plurimi alij viri virtutum vivere
 pariter; cum enim ad hoc celeberrimum emporium,
 & Belgij Athenæum esset concursus variarum gen-
 tium, Cartusiam non pauci frequentabant, immer-
 gebantque se solitudini, ex qua oculum animæ ad
 eam vitam erigebant, in qua gloriosæ veræque dele-
 ctationes sunt vsque in finem. Per tria sæcula quibus
 stetit, viros tulit sane præstantis virtutis, quibus &
 aliæ domus initia sua debent, vt Ultraiectina, Gan-
 dauensis, & aliæ; quorum etiam dexteritate & ma-
 xima rerum gerendarum prudentia Cartusienſis Ordo
 in tenore vitæ suæ confirmatus est difficillimis tempori-
 bus; qui cum natura sua labilis sit, sicut & aliæ
 quæuis Religio, numquam adeo sibi constare potuit,
 nisi

Hic. 17.

Habacuc. 3.

Iosue 20.

Hic. 17.

Cartusiarum Belgii.

59
nisi per eos confirmaretur, qui virtute cæteris antecederent, & orandi, legendi, scribendi, studiosiores essent: quorum ingenii animatus profecit, & se, suosque inter diuturna schismata diuisionesque, ne dicam factiones populorum, confirmavit. Quantum antiquariorum manu calligraphiaque valuerit, adhuc monumenta loquuntur; quantum doctrina, pietate, rerum celestium meditatione, locus ipse quamuis in æternas solitudines redactus, adhuc spirare videtur, & nescio quid diuinum afflare non otioso nec oscitanti Numinum obseruatori. Et nunc licet puluis & umbra tantum sint in oculis nostris, tamen per inhonoram sepulturam non est ipsis ablata, sed relicta dignitas, qua & accedentes valent quoque sanctificare, & occultæ sanctitatis igniculis inflammare. Hoc abbreviato verbo parentatum sit illis, quorum merita nulla temporum iniuria potuit funestare. Excisa est hæc domus anno sesquimillesimo septuagesimo octauo: tuncque per quadriennium, quo ciuitas in potestate hæreticorum fuit, confusum est labium huius, imo vniuersæ terræ.

Circa annū autem sesquimillesimū centesimū octauum & sequentem, procurante Venerabili Patre Histero Banhusio domus huius tunc Priore, locum obtinuerunt in ciuitate à sua Celsitudine Alberto Pio Flandriæ Comite, cum hætenus in Refugio tantum habitassent. Transmigrationis autem huius tantò visa sunt auspiciosa initia, quantò & locus & domus iam ab olim Deo sacra, magis vsibus eorum aptari posse videbatur. Ad recidiuam hanc domum iuuandam hodie non pauci opes & operam suam offerunt. O si tempora mitescant aliquando! Si Patrum antecedentium memoria introeat in conspectu tuo, Deus! Si denique

redeat in præcordia virtus, & zelus pro Domino, & pro

Genes. 11.

Psal. 78.

4. Reg. 10.

domo Domini, poterat in solidum hic & nunc ædificari, nec deesset fortasse successus optatus nouæ molitioni. Sed hæc cura cordi fortassis propediem erit eis, ad quos per trium sæculorum traduces manauit huius inclityta Cartusie gloria.

Præest hodie huic domui Pater Franciscus Molanus, qui quia conceptum Cartusie nouæ iam ab olim habet in mente, iamque molitur aliquod initium operi dare; habeat formam & idæam, ad quam mentem & manum erigere poterit ex Boetio, qui qualis fuerit in mente Dei parturientis creationem mundi conceptus describit his versibus: Imitetur quatenus potest hunc archetypum. Igitur sic Deum orbis architectum apostrophat.

Boetius in
consolatione
philos.

*Te non externa pepulerunt fingere causæ
Materia fluitantis opus: verum insita summo
Forma boni, liuore carens, tu cuncta superno
Ducis ab exemplo, pulcherrim pulcherrimus ipse
Mundum mente gerens, similique in imagine formans.*